

СТАВЛЕННЯ ТРЕНЕРІВ ЩОДО
ПРОБЛЕМ КОНТРОЛЮ ТЕХНІКО-
ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ У
СУЧАСНОМУ ТХЕКВОНДО ВТФ

Пшенічніков Павло, Мітова Олена

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту

DOI:10.32540/2071-1476-2024-2-174

Annotation

Introduction. Technical and tactical preparedness in WTF Taekwondo has its specific features, involving not only the usage of movements, strikes, and defensive actions with hands, but also complexly coordinated, high-amplitude kicks in both offensive and defensive actions, their combinations, and transitions from attack to defense and from defense to attack. This article is devoted to determining the opinions of WTF Taekwondo coaches on the current state of methodological support for the system of controlling the technical and tactical preparedness of qualified taekwondo athletes. There are a sufficient number of scientific works on martial arts. Nevertheless, the current state of the system for controlling the technical and tactical preparedness of qualified taekwondo athletes during the training process requires improvement and scientific justification in accordance with the tasks of the stage named «maximum realization of sports mastery», modern trends in sports development, and the latest achievements in sports science on control issues.

Purpose of the Study: Based on the survey, determine coaches' opinions on the methodological support for the system of controlling the technical and tactical preparedness of qualified taekwondo athletes during the training process, based on modeling competitive activities and their practical application as a basement for developing a comprehensive system of control for qualified taekwondo athletes.

Materials and Methods: In the course of the study the following research methods were used: analysis of specialized scientific and methodological literature, analysis of documentary materials, surveys, and methods of mathematical statistics. The survey results of 50 coaches from the «WTF Taekwondo Federation of Ukraine» from 18 cities in Ukraine were analyzed. These coaches have varying lengths of coaching experience (from 2 to 35 years of pedagogical experience), different levels of personal sports achievements, and different levels of coaching qualifications. Among them 13 Honored Coaches of Ukraine (including 1 Honored Master of Sports of international Class of Ukraine, 7 Masters of Sports of Ukraine), 1 Excellent Educator of Ukraine (Master of Sports of Ukraine), 8 specialists of the highest category (including 4 Masters of Sports of Ukraine), 11 specialists of the first category (including 3 Masters of Sports of Ukraine), 10 specialists of the second category (including 1 Honored Master of Sports of Ukraine, 4 Masters of Sports of Ukraine), and 7 specialists without category (including 1 Honored Master of Sports of Ukraine, 2 Masters of Sports of Ukraine).

Results: We found that the majority of coaches use control in the athlete preparation system with varying frequency throughout the year. According to the survey results, most respondents believe it is necessary to apply control of the technical and tactical preparedness of qualified taekwondo athletes to improve the management process of the training process to predict successful competitive activity. Regarding the tests as to assessment of the technical and tactical preparedness of qualified taekwondo athletes during training, 12% of coaches responded that there are no such tests, and 62% of coaches said they review videos of competitive matches. Control of technical and tactical preparedness in competitive activities is mainly carried out based on the analysis of competitive matches.

The purpose of this survey is to determine the state of control implementation in the preparation process of qualified taekwondo athletes based on the opinions of practicing WTF Taekwondo coaches. 26% of coaches use their own methods of controlling technical and tactical preparedness.

Therefore, since our analysis of the coaches' survey confirmed that there is still no system of control tools for technical and tactical preparedness in the domestic practice of WTF Taekwondo during the training process, our research, unlike previous studies, is more focused on forming the system of control tools based on modeling the competitive activities of highly qualified taekwondo athletes. This means that at the stage of maximum realization of individual capabilities during preparation, we must control the aspects of technical and tactical preparedness that we want to see in competitions, both in terms of content and quality of execution of technical and tactical actions. The content and quality of technical and tactical preparedness can be flexible and unstable, have their evaluation criteria depending on the modeled conditions, tasks of a specific training stage, individual characteristics of an athlete, and so on.

Conclusions: The analysis of the WTF Taekwondo coaches' survey revealed a consensus among the majority of the surveyed coaches with our hypothesis as to the necessity to form a system of control tools for the technical and tactical preparedness of qualified taekwondo athletes based on modeling competitive activities in accordance with the current specifics of competitive activities and the relevant WTF Taekwondo competition rules. This is an urgent issue, solving which will improve quality of the management of long-term training and help predict the achievement of high sports results.

Keywords: taekwondo, control, technical and tactical preparedness, survey, martial arts.

Анотація

Вступ. Техніко-тактична підготовленість у тхеквондо ВТФ має свої специфічні особливості, що пов'язані з використанням як переміщень, ударів і захисних дій руками, так і складнокоординаційних, високоамплітудних ударів ногами, в атакувальних і захисних діях, їх поєднань, переходів від нападу до захисту, від захисту до нападу. Стаття присвячена визначенню ставлення тренерів з тхеквондо ВТФ щодо актуальних питань сучасного стану методичного забезпечення системи контролю техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих тхеквондистів. Попри достатню кількість наукових праць з єдиноборств, – сучасний стан системи контролю техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих тхеквондистів у процесі підготовки потребує вдосконалення та наукового обґрунтування у відповідності до завдань другої стадії багаторічної підготовки – «максимальної реалізації спортивної майстерності», сучасних тенденцій розвитку спорту, а також останніх досягнень спортивної науки з проблеми контролю.

Мета дослідження – на основі анкетування, визначити ставлення тренерів щодо методичного забезпечення системи контролю техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих тхеквондистів у процесі підготовки на основі моделювання змагальної діяльності та її практичного застосування як підґрунтя до розробки комплексної системи контролю кваліфікованих тхеквондистів.

Матеріал і методи. Було використано такі методи дослідження: аналіз спеціальної, науково-методичної літератури, аналіз документальних матеріалів, анкетування, методи математичної статистики. Було досліджено результати анкетування 50 тренерів ГО «Федерація тхеквондо ВТФ України» з 18 міст України, які мають різний стаж тренерської практики (від 2 до 35 років педагогічного стажу), різний рівень особистих спортивних досягнень та різний рівень тренерської кваліфікації: ЗТУ – 13 (серед них МСУМК – 1, МСУ – 7); Відмінник Освіти України – 1 (МСУ – 1); вища категорія – 8 (серед них МСУ – 4); перша категорія – 11 (серед них МСУ – 3); друга категорія – 10 (серед них МСУМК – 1, МСУ – 4); без категорії – 7 (серед них МСУМК – 1, МСУ – 2).

Результати. Нами виявлено, що переважна більшість тренерів використовують контроль у системі підготовки спортсменів з різною частотою протягом року. За результатом анкетування, виявлено що більшість респондентів вважає необхідним застосовувати контроль техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих тхеквондистів для вдосконалення процесу управління тренувальним процесом з метою прогнозування успішної змагальної діяльності. Щодо тестів з оцінки техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих тхеквондистів у процесі підготовки, 12 % тренерів відповіли, що таких тестів немає, а 62 % тренерів відповіли, що переглядають відео змагальних поєдинків. Контроль техніко-тактичної підготовленості змагальної діяльності в основному здійснюється на основі аналізу змагальних поєдинків, а метою цього анкетування є визначення стану здійснення контролю у процесі підготовки кваліфікованих тхеквондистів на основі думки практикуючих тренерів з тхеквондо ВТФ. 26 % тренерів використовують свої особисті методи контролю техніко-тактичної підготовленості.

Отже, у зв'язку з тим, що наш аналіз анкетування тренерів підтвердив, що у вітчизняній практиці тхеквондо ВТФ поки ще не існує системи засобів контролю техніко-тактичної підготовленості у процесі

підготовки, то наші дослідження, на відміну від попередників, більше спрямовані на формування системи засобів контролю на основі моделювання змагальної діяльності висококваліфікованих тхеквондистів, тобто, на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей, під час підготовки, слід контролювати відповідні складові у техніко-тактичній підготовленості, які хочемо побачити на змаганнях, – як за змістом, так і за якістю виконання техніко-тактичних дій. Зміст та якість техніко-тактичної підготовленості можуть бути гнучкими і нестабільними, мати свої критерії оцінювання залежно від моделювання умов, завдань конкретного етапу підготовки, індивідуальних особливостей спортсмена тощо.

Висновки. Упродовж аналізу результатів анкетування тренерів з тхеквондо ВТФ встановлено співпадіння думки переважної більшості тренерів, які взяли участь в анкетуванні, з нашим припущенням щодо необхідності формування системи засобів контролю техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих тхеквондистів, на основі моделювання змагальної діяльності, у відповідності з сучасною специфікою змагальної діяльності та актуальних правил змагань з тхеквондо ВТФ, що є актуальним питанням, розв'язання якого дозволить підвищити якість управління багаторічною підготовкою та сприяти прогнозуванню досягнення високих спортивних результатів.

Ключові слова: тхеквондо, контроль, техніко-тактична підготовленість, анкетування, єдиноборства.

Вступ. Популяризація тхеквондо ВТФ як олімпійського виду спорту, призвела до інтенсифікації змагальної діяльності на кожному етапі багаторічної підготовки, з гострою конкуренцією та насиченим графіком проведення змагань, що, в свою чергу, вимагає раціональної побудови багаторічної підготовки з максимальною реалізацією індивідуальних задатків, таланту та спроможності конкретного спортсмена саме на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей. За дослідженням Carlos Hernández [32] з лютого по грудень 2023 року, тільки в Європі відбулося 52 рейтингових турніри з тхеквондо ВТФ (28 турнірів з рейтингом G1, 4 турніри з рейтингом G2, 3 турніри Grand Prix з рейтингом G6, 2 фінальних турніри Grand Prix з рейтингом G10 і Чемпіонат Світу, з рейтингом G14), із 34504 реєстраціями, включаючи спортсменів, тренерів і делегатів. У цих змаганнях брали участь спортсмени з п'яти континентів, включаючи дітей, кадетів, юніорів, дорослих, ветеранів, пумсе та паратхеквондо. В Чемпіонаті Світу з тхеквондо ВТФ 2023 року у Баку взяли участь збірні команди 147 країн.

Тхеквондо ВТФ було включене в офіційну частину змагань на XXVII Олімпійських Іграх у Сіднеї в 2000 році. З того часу в

програмі Ігор розігруються нагороди тільки у 4 чоловічих і 4 жіночих вагових категоріях, до участі в яких відбирається не більше 16 спортсменів у кожній окремій категорії. Не зважаючи на високу популярність тхеквондо ВТФ у світі, велику кількість міжнародних змагань з високою кількістю учасників із 213 країн, Міжнародний Олімпійський Комітет встановив чіткий ліміт для членів Всесвітньої Федерації Тхеквондо на можливу участь в олімпійських змаганнях – не більш, ніж 2 чоловіки та 2 жінки від країни. Таким чином, в офіційній частині Олімпійських Ігор з тхеквондо ВТФ може взяти участь, не більш, ніж 128 спортсменів (64 чоловіка, 64 жінки) і НОК однієї країни має можливість вибороти не більше, ніж 4 олімпійські ліцензії. Для порівняння, у змаганнях зі спортивної боротьби (греко-римської, вільної, жіночої) на літніх Олімпійських іграх 2020 року брали участь 288 атлетів (192 чоловіки і 96 жінок), а у 2016 у Ріо де Жейнеїро взяли участь 344 атлети. Кожна країна має шанс на здобуття не більше 18 олімпійських ліцензій (В.І. Шандригось [30]; В. Шандригось, М. Латишев, М. Розторгуй, Р. Первачук [31]). В Олімпійських іграх Токіо-2020 у змаганнях із дзюдо взяли участь 393 спортсмени (201 чоловіка та 192 жінки) з 5 континентів, 128 країн

світу (М.А Чоботько, І.І. Чоботько [28]). Встановлено, що на Олімпійських іграх 2021 року у складі збірної команди України виступали представники у 7 видах єдиноборств: греко-римська боротьба, вільна боротьба, жіноча боротьба, дзюдо, бокс, карате, фехтування. Українські тхеквондисти на цих іграх не виступали. Всього учасниками Олімпіади 2021 року стали 31 український спортсмен-єдиноборець. Єдиноборцями було завойовано 9 медалей (1 золота, 3 срібних, 5 бронзових), що становить 47 % від усіх медалей, які отримали українські спортсмени (Ю.М. Тропін, М.В. Латишев, Айварс Каупужс [27]).

Останнє десятиріччя спостерігається тенденція до підвищення спортивних досягнень українськими тхеквондистами на міжнародних аренах. Прагнення до спортивних нагород сприяє к досягненню високих результатів у вікових категоріях – кадети, юніори, молодь. На жаль, тільки у 2004 та 2012 роках українські тхеквондисти вибороли ліцензії на участь в Олімпійських Іграх. Відсутність олімпійських ліцензій з тхеквондо ВТФ для України протягом трьох олімпійських циклів потребує оновлення знань у теорії та методиці підготовки, сучасних досліджень з урахуванням тенденцій, що притаманні спорту ХХІ сторіччя (Е.Ю. Дорошенко [2]);

В.М. Костюкевич [6]; В.М. Корягін, О.З. Блавт [5]; О.О. Мітова [10, 12]) та формування системи підготовки кваліфікованих тхеквондистів на стадії «максимальної реалізації спортивної майстерності», які здатні були б вибороти медалі чемпіонатів Європи, Світу та Олімпійських ігор (І.О. Ромолданова [25]; І.М. Пашков, Ф.Ш. Ахмедов [16]; П.М. Пшенічніков, О.О. Мітова [22, 23]).

В.М. Платонов [20] представляє систему багаторічної підготовки, у загальній теорії спорту, у двох стадіях. Перша стадія – «становлення та розвитку можливостей спортсменів», друга стадія – «максимальної реалізації спортивної майстерності» та відповідних до цих стадій – етапах підготовки. В.М. Платонов [20] визначає, що переважна більшість спортсменів, які досягли високих результатів у вікових групах, втрачали перспективи для подальшого спортивного вдосконалення і залишали спорт. Цей недолік є характерним і для тхеквондо ВТФ тощо. Особливістю розвитку тхеквондо ВТФ в Україні є переважно масовий розвиток дитячо-юнацького спорту, що відповідає першій стадії «становлення та розвитку можливостей спортсменів». Кількість спортсменів, які переходять до стадії «максимальної реалізації спортивної майстерності» та досягають високих спортивних результатів є незначною. Не зважаючи на те, що вже накопичено великий обсяг знань з вирішення актуальних питань тхеквондо ВТФ (О. Лукіна, С. Стрельчук, К. Gandziarski, E. Puszczalowska-Lizis [8]; A. Koshcheyev, N. Dolbysheva [33]; О.В. Палій [14]; І.М. Пашков [15]; С.Г. Стрельчук [26]), система підготовки спортсменів все ще більше ґрунтується на суб'єктивних підходах. І.О. Ромолданова [25] визначає, що, попри схожі концептуальні організаційно методичні принципи управління підготовкою спортсменів протягом олімпійського циклу для різних олімпійських видів спорту, конкретний зміст і технологія самої підготовки і змагальної діяльності може відрізнятися. Питання управління підготовкою спортсменів у чотирирічних олімпійських циклах у спортивних єдиноборствах є недостатньо вивченими. Відчувається дефіцит систематизованих знань з управління підготовкою спортсменів у чотирирічних олімпійських циклах у спортивних єдиноборствах й у тхеквондо ВТФ тощо. Такі особливості вимагають від науковців і практиків тхеквондо ВТФ наукового обґрунтування різних складових системи підготовки спортсменів – управління, контролю, моделювання та інших (В.М. Костюкевич [6]; С.В. Кіприч [3]; О.О. Подрігало [21]).

Розвиток тхеквондо ВТФ на сучасному етапі висуває нові вимоги до процесу підготовки кваліфікованих тхеквондистів. У зв'язку з цим, в останні десять років змінилися вимоги до стану підготовленості тхеквондистів. Науковці із тхеквондо ВТФ визначили різні думки щодо методичного забезпечення багаторічної системи підготовки кваліфікованих тхеквондистів. Вітчизняні вчені (В.І. Пашкова, Н.В. Бойченко [19]) визначають, що при побудові тренувального процесу у тхеквондо ВТФ тренеру-викладачу необхідно зосередити свою увагу на пошуку найбільш раціональних та ефективних шляхів організації та оптимізації рухової активності та рівня прояву показників спеціальної фізичної підготовленості, які мають велике значення для прогнозування успішності у спортивній діяльності. (І.М. Пашков, Ф.А. Керімов [17]) визначають, що при побудові тренувального процесу на вдосконалення техніко-тактичної майстерності тхеквондистів, важливо врахувати, що з підвищенням рівня підготовленості спортсменів оптимізується рухова активність і рівень прояву показників спеціальної

фізичної підготовленості які мають велике значення для прогнозування успішності у спортивній діяльності. І.О. Ромолданова [25] визначає, що у тхеквондо ВТФ сьогодні успішна підготовка спортсменів з метою досягнення високих спортивних результатів, можлива лише за умови комплексного врахування та реалізації великої кількості чинників і раціонального планування різних сторін підготовки під час процесу багаторічного вдосконалення. С.Г. Стрельчуком [26] встановлено, що показники фізичної та техніко-тактичної підготовленості спортсменів щільно пов'язані зі стилем ведення змагального поєдинку. Ю.І. Шавиро [29] зазначає, що досягнення змагального результату може забезпечуватися за умови набуття відповідного рівня фізичної та технічної підготовленості тхеквондистів, адекватне їх кваліфікації та пропорційного їх розвитку на різних етапах багаторічної підготовки.

В.М. Платонов [20] визначає, що система змагань і необхідність досягнення у них високих результатів справляють істотний вплив на зміст підготовки. І.М. Пашков [15] вказує що, процес вдосконалення техніко-тактичної підготовленості тхеквондистів тісно пов'язаний з пошуком найбільш раціональних та ефективних шляхів організації навчально-тренувального процесу, на основі аналізу змагальної діяльності. Б.В. Кокарев, С.М. Кокарева, О.М. Гацуля, Ю.Г. Журавльов, А.В. Яковлев [4] дослідили, що при плануванні безпосередньої передзмагальної підготовки кваліфікованих тхеквондистів необхідно виконувати вправи специфічної спрямованості, які, у свою чергу, моделюють процес змагання. Техніко-тактична підготовленість у тхеквондо ВТФ має свої специфічні особливості, які пов'язані з використанням, – як перемішень, ударів і захисних дій руками, так і складно-координаційних, високо амплітудних ударів

ногами, в атакувальних і захисних діях, їх поєднань, перехід від нападу до захисту, від захисту до нападу. Це, разом зі швидкістю, силою та точністю ударів, завжди є предметом оперативного, поточного та етапного контролю тренера у тренувальному процесі (П.М. Пшенічніков, О.О. Мітова [22, 23]).

На наш погляд, для практики сучасного тхеквондо ВТФ необхідно науково обґрунтувати нові форми, методи і засоби контролю техніко-тактичної підготовленості, які б найбільшою мірою відповідали сучасному змісту процесу підготовки і змагальної діяльності. У зв'язку із зазначеним вище, актуальним є проведення анкетування для визначення думки тренерів з тхеквондо ВТФ щодо вдосконалення системи контролю техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих тхеквондистів та її складових у відповідності до сучасних тенденцій підготовки.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконується згідно тематичного плану наукових досліджень Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту на 2021-2025 роки за темою «Теоретико-методичні основи підготовки спортсмена в олімпійському та професійному спорті», номер державної реєстрації 0121U10825.

Гіпотеза дослідження передбачає, що анкетування ставлення тренерів щодо системи контролю техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих тхеквондистів на основі моделювання діяльності спортсмена у змаганнях надасть відповіді на велику кількість теоретичних і практичних питань з формування кількісних та якісних характеристик техніко-тактичних дій та підвищення ефективності управління, тобто, здійсненням зворотних зв'язків між спортсменом і тренером у процесі тренувальних занять і змагальної діяльності.

Мета дослідження – на основі

анкетування, визначити ставлення тренерів щодо методичного забезпечення системи контролю та її практичного застосування, – як підґрунтя до розробки системи засобів контролю техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих тхеквондистів на основі моделювання змагальної діяльності.

Матеріал і методи дослідження. Для досягнення мети даного етапу дослідження було використано такі методи дослідження:

- *методи теоретичного рівня дослідження:* Аналіз та узагальнення спеціальної літератури, документальних матеріалів, інформації, яка розміщена у мережі Інтернет, дозволили визначити проблемне поле дослідження, отримати загальне уявлення про ступінь розробленості досліджуваної проблеми; вивчити сучасний стан проведення заходів контролю у дитячо-юнацьких спортивних школах; аналіз документальних матеріалів проводився з метою оцінки системи контролю у навчальних програмах з тхеквондо ВТФ для ДЮСШ, СДЮСШОР та ШВСМ, які використовуються в Україні протягом з 2009 р. до 2022, та з 2022 р. до теперішнього часу;
- *методи емпіричного рівня дослідження:* у процесі анкетування з'ясовано ставлення тренерів до проблем організації та проведення контролю техніко-тактичної підготовленості тхеквондистів високої кваліфікації на основі моделювання змагальної діяльності;
- *методи математичної статистики* застосовувались для опрацювання експериментального матеріалу з використанням пакету стандартних програм (MS Excel; Statistica – 6.0). Визначався відсоток тренерів, які відповідали на запропонований у анкеті варіант відповіді від загальної кількості тренерів, які працюють з

тхеквондистами.

Нами було проведено анкетування з метою виявлення ставлення тренерів з тхеквондо ВТФ щодо стану здійснення контролю у процесі підготовки кваліфікованих тхеквондистів і формування системи контролю техніко-тактичної підготовленості на основі моделювання діяльності спортсмена у змаганнях з тхеквондо ВТФ. До складу анкети входили питання, що орієнтовані, в основному, на можливість отримання інформації щодо необхідності застосування контролю та визначення переліку тестів, які застосовують тренери при здійсненні контролю техніко-тактичної підготовленості у процесі підготовки кваліфікованих тхеквондистів. Окрім того, були запитання щодо вимог до тестів, які повинні відповідати специфічним особливостям змагальної діяльності у тхеквондо ВТФ. Нами було запропоновано 5 окремих питань щодо формування системи контролю рівня техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих тхеквондистів у процесі підготовки до змагальної діяльності. Отже, в анкетуванні взяло участь 50 тренерів ГО «Федерація тхеквондо ВТФ України» з 18 міст України, які мають різний стаж тренерської практики (від 2 до 35 років педагогічного стажу), різний рівень особистих спортивних досягнень і різні рівні тренерської кваліфікації: ЗТУ – 13 (серед них МСУМК – 1, МСУ – 7); Відмінник Освіти України – 1 (МСУ – 1); вища категорія – 8 (серед них МСУ – 4); перша категорія – 11 (серед них МСУ – 3); друга категорія – 10 (серед них МСУМК – 1, МСУ – 4); без категорії – 7 (серед них МСУМК – 1, МСУ – 2).

Результати дослідження. В основі обґрунтування передумов розробки системи засобів контролю техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих тхеквондистів було здійснено опитування тренерів ГО «Федерація тхеквон-

до ВТФ України» і визначено їх ставлення до системи контролю. Аналіз отриманих результатів свідчить, що фахівці мали як загальну думку, відповідно до запропонованих нами питань та варіантів відповідей у анкеті, так і висловлювали своє особисте ставлення до даної проблеми у практиці спорту.

Розглянемо більш детально відповіді на питання щодо формування системи контролю техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих тхеквондистів.

На запропоноване анкетною питання «Як часто Ви проводите тестування фізичних, технічних та інших здібностей кваліфікованих тхеквондистів Вашої команди?» отримано такі дані: 25 тренерів (50 %) відповіли, що проводять тестування 2 рази на рік; 16 тренерів (32 %) проводять тестування 1 раз на рік; 8 тренерів (16 %) запропонували свій варіант відповіді, наприклад: 4 рази на рік; кожні 2 місяця; 1 раз на місяць; 2 рази на місяць; на кожному тренуванні, при виконанні вправ на вдосконалення; перед змаганнями. 1 тренер (2 %) зовсім не проводить тестування.

На питання «Чи вважаєте Ви необхідним застосовувати контроль техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих тхеквондистів для вдосконалення

процесу управління тренувальним процесом з метою прогнозування успішної змагальної діяльності?» 86 % респондентів відповіли «так», 14 % відповіли «скоріш так, ніж ні».

На питання «Які тести Ви застосовуєте для оцінки техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих тхеквондистів у процесі підготовки?» 6 тренерів (12 %) відповіли «таких тестів немає»; 31 тренер (62 %) відповіли, що переглядають відео змагальних поєдинків (рис. 1).

13 тренерів (26 %) запропонували свій варіант, серед них: розробляю особисті тести та окремі вправи; проваю контрольні поєдинки або спаринги за конкретизованим завданням; проваю аналіз успішних дій або помилок під час спарингів; оцінюю правильність прийняття рішення та правильну дистанцію, варіанти входу та виходу з неї; вибір контратаки під задану атаку; вибір атаки під задану контратаку; швидкість прийняття рішень і кількість варіантів вирішення поставленої ситуативної задачі у теорії та на практиці; здійснюю оцінку тренувальної діяльності у передзмагальному мезоциклі та аналізу суддівства у змагальному процесі; тестування фізичних якостей.

Розгляд відповідей на питан-

ня «Чи вважаєте Ви, що засоби контролю техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих тхеквондистів необхідно формувати на основі моделювання змагальної діяльності, у відповідності з сучасною специфікою змагальної діяльності та актуальних правил змагань з тхеквондо ВТФ?» 44 тренери (88 %) відповіли «так», 6 тренерів (12 %) відповіли «скоріш так, ніж ні».

Найбільш суперечливі відповіді тренери надали на таке питання «На вашу думку, які види підготовленості є визначальними для успішної змагальної діяльності кваліфікованих тхеквондистів, на головних міжнародних змаганнях? Визначить пріоритетність за шкалою від 1 до 5. Де 1 – самий важливий, 5 – найменш важливий». 14 тренерів (28 %) вирішили виставити оцінки, без бажання визнавати запропоновану шкалу пріоритетності від 1 до 5 (рис. 2.). Серед тренерів, які виставили бали згідно шкали пріоритетності, визначено велику розбіжність у думках. Так, на перше місце за значущістю за видами підготовленості, що є визначальними для успішної змагальної діяльності тхеквондистів високої кваліфікації, 11 тренерів (22 %) вказують фізичну підготовленість, 10 тренерів (20 %) вказують техніко-тактичну підготовленість, 8

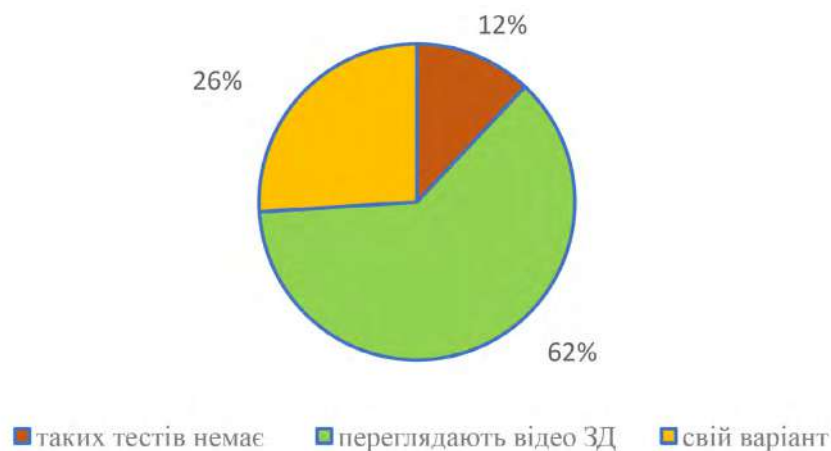

Рис. 1. Розподіл відповідей тренерів з тхеквондо на питання «Які тести Ви застосовуєте для оцінки техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих тхеквондистів у процесі підготовки?» (n=50)

тренерів (16 %) вказують психологічну підготовленість, 6 тренерів (12 %) вказують інтегральну підготовленість і тільки 1 тренер (2 %) вказує на теоретичну підготовленість.

Такий показник рівня узгодженості свідчить про відсутність єдиної думки щодо підготовки кваліфікованих тхеквондистів до змагальної діяльності та все ще більше ґрунтується на суб'єктивних підходах, що засновані на власному досвіді тренерів. Це пояснюється як тим, що у тхеквондо ВТФ на ефективність змагальної діяльності більшою мірою, впливає рівень різносторонньої підготовленості, так і відсутність у нашій державі єдиної системи підготовки тхеквондистів високої кваліфікації, яка ґрунтується на багаторічному досвіді і традиціях. О.С. Кошечев [7] визначає, що тхеквондо ВТФ з його варіативним характером змагальної діяльності, високим емоційним напруженням і різноманітністю впливів на організм спортсменів є одним з найбільш складних видів спорту. Ефективність підготовки спортсменів у тхеквондо ВТФ, як і в інших видах спорту, залежить від знань організації та проведення змагань, а також, – правил суддіства.

Фахівці (І.М. Пашков, О.В. Пироженко [18]) визначають, що у тхеквондо ВТФ, сучасні тенденції розвитку спорту висувають високі

вимоги до всіх сторін підготовленості спортсмена. Змагальна діяльність потребує високого рівня прояву техніко-тактичної підготовленості, фізичних можливостей спортсмена та психологічних здібностей. Успішний виступ на змаганнях багато у чому забезпечується правильним моделюванням усіх сторін підготовленості спортсменів.

Відзначимо, що сучасною тенденцією розвитку українського тхеквондо ВТФ є те, що часто тренер, який тренує кваліфікованих і висококваліфікованих тхеквондистів, одночасно працює з масовими групами для підготовки резерву. На жаль, незважаючи на досягнення високих спортивних результатів в Юнацьких Олімпійських Іграх і Чемпіонатах Європи, Світу у вікових категоріях кадети, юніори, молодь, – досягнення високих спортивних результатів українськими тхеквондистами на Чемпіонатах Європи, Світу серед дорослих і міжнародних турнірах серій Grand Prix та Grand Slam, які є найважливішими етапами підготовки і відбору до участі в Олімпійських Іграх, є скоріше – епізодичними моментами, а не стабільними, запланованими досягненнями.

Дискусія. Багато авторів з різних видів спорту проводили анкетування щодо визначення ставлення тренерів з актуальних теоретичних і практичних питань

підготовки спортсменів. Фахівці з футболу (Р. Наконечний, Х. Хіменес, С. Котов [13]) визначили, що сьогодні існує виражене протиріччя між науково-методичними даними і сучасними підходами щодо реалізації підготовки спортсменів, що актуалізує потребу у проведенні анкетування тренерів для пошуку сучасних раціональних підходів до побудови різних сторін підготовки спортсменів.

У дослідженні (Я.Ф. Асєєва, О.О. Шевченко [24]), на основі анкетування думок тренерів виявлено, що при формуванні стилю гри тенісистів необхідно враховувати індивідуальні показники фізичного розвитку, рівня техніко-тактичної та фізичної підготовленості та психофізіологічні здібності.

Вченими (О. Мітова, О. Івченко, В. Онищенко, А. Полякова, В. Ганчева [11]) в результаті проведеного анкетування тренерів з баскетболу встановлено, що у командних спортивних іграх особливої значущості набуває пошук інноваційних підходів, а також, – використання зарубіжного та вітчизняного досвіду, з метою вдосконалення системи контролю, яка б не тільки сприяла корекції навчально-тренувального процесу, а й дозволяла регулювати фізичний і психічний стан спортсменів без негативного впливу на стан їх здоров'я. Науковцями (О.О. Мітова, О.М. Івченко, В.М. Онищенко, А.В. Полякова, О.В. Ханюкова

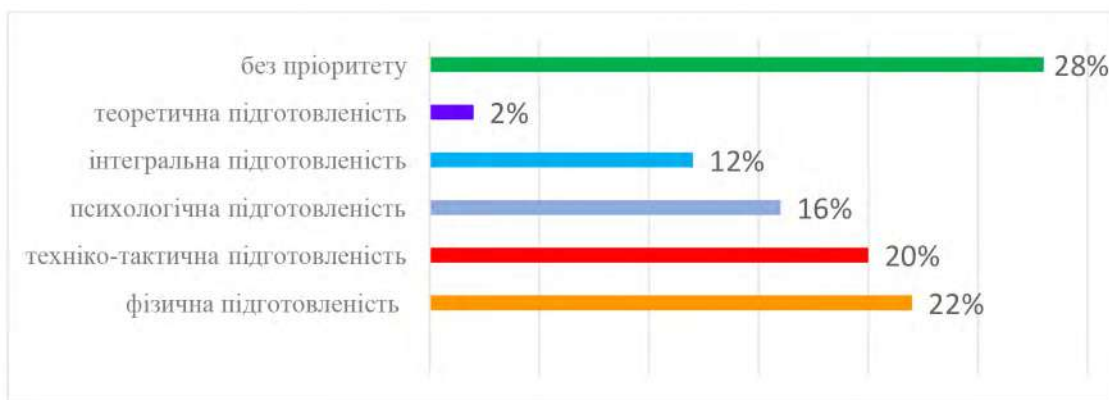

Рис. 2. Відсоток тренерів, які зазначили пріоритетність видів підготовленості для успішної змагальної діяльності кваліфікованих тхеквондистів (n=50).

[9]) у результаті експертного опитування щодо значущості сторін підготовленості баскетболістів встановили що, на першій і другій стадії багаторічної підготовки спортсменів, фахівці зазначили різну пріоритетність сторін підготовленості. На першій стадії було визначено таку послідовність – технічна, фізична, психологічна, інтегральна, теоретична підготовленість. На другій стадії підготовки пріоритетність видів підготовленості інша – технічна, інтегральна, тактична, фізична, психологічна, теоретична.

І.О. Ромолданова [25] у результаті опитування тренерів з тхеквондо виділила біля двадцяти різноманітних параметрів, що характеризують стан психологічної підготовленості кваліфікованих тхеквондистів і можуть бути використані з метою психологічного контролю у рамках чотирирічних циклів олімпійської підготовки. П.М. Пшенічніков [25] визначає, що синергія кількісних та якісних показників, яка використовується у контролі техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих тхеквондистів у процесі підготовки, сприяє вдосконаленню процесу управління підготовкою, що не гарантує досягнення але надає можливість прогнозування досягнення високого спортивного результату в змагальній діяльності.

О.О. Мітовою [10, 12] науково обґрунтовано систему засобів контролю підготовленості спортсменів, які спеціалізуються у командних ігрових видах спорту, що відрізняється від попередників тим, що на кожному етапі багаторічної підготовки засоби контролю повинні мати відмінні риси, відповідати змісту навчального матеріалу з різних видів підготовки, включати варіативність техніко-тактичної діяльності, віддзеркалювати умови пасивного або активного супротиву суперника, містити групові та командні завдання, які базуються на основі розгляду об'єкту контролю,

як «сума», коли кожний учасник тестування виконує однакове завдання та як «синергія», коли у кожного гравця своє завдання заради загального результату. На думку автора, різні засоби контролю повинні відповідати засобам тренувального процесу «контролюємо те, що вивчали», а засоби тренування та засоби контролю повинні бути максимально наближені до умов змагальної діяльності та враховувати «стабільну нестабільність» ігрових ситуацій на майданчику.

Наші дослідження, на відміну від попередників, більше спрямовані на визначення та порівняння думки тренерів щодо контролю техніко-тактичної підготовленості у процесі підготовки, як підґрунтя для формування системи засобів контролю на основі моделювання змагальної діяльності висококваліфікованих тхеквондистів, тобто на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей. Під час підготовки слід контролювати те у техніко-тактичній підготовленості, що хочемо побачити на змаганнях, як за змістом, так і за якістю виконання техніко-тактичних дій. Зміст та якість техніко-тактичної підготовленості можуть бути гнучкими і нестабільними, мати свої критерії оцінювання залежно від моделювання умов, завдань конкретного етапу підготовки, індивідуальних особливостей спортсмена, тощо. Анкетування тренерів підтвердило, що такої системи засобів поки ще не існує у вітчизняній практиці тхеквондо ВТФ.

Висновки. Аналіз науково-методичної літератури свідчить, що сучасний стан системи контролю у тхеквондо ВТФ потребує вдосконалення у відповідності до сучасних тенденцій розвитку спорту, організації змагальної діяльності, а також досягнень спортивної науки.

У результаті проведеного анкетування встановлено, що особливої значущості набуває пошук інноваційних підходів, а також

використання досвіду, як, безпосередньо, спортивних єдиноборств так і споріднених видів спорту, з метою вдосконалення системи контролю техніко-тактичної підготовленості, яка б не тільки сприяла корекції тренувального процесу, а й дозволяла регулювати стан кваліфікованих тхеквондистів у відповідності до спрямованості та завдань етапів підготовки і специфічними особливостям тренувальної та змагальної діяльності у тхеквондо ВТФ.

Порівняння думки тренерів, які взяли участь в анкетуванні, з приводу визнання пріоритетності впливу різних видів підготовленості для успішної змагальної діяльності кваліфікованих тхеквондистів на головних міжнародних змаганнях, дозволило встановити суттєві відмінності у поглядах тренерів-практиків щодо підготовки спортсменів до змагальної діяльності.

Нами виявлено, що переважна більшість тренерів, використовують контроль у системі підготовки спортсменів з різною частотою протягом року. За результатом анкетування, виявлено що більшість респондентів вважає необхідним застосовувати контроль техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих тхеквондистів, для вдосконалення процесу управління тренувальним процесом з метою прогнозування успішної змагальної діяльності. Щодо тестів з оцінки техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих тхеквондистів у процесі підготовки 12 % тренерів відповіли, що таких тестів не має, а 62 % тренерів відповіли, що переглядають відео змагальних поєдинків. Контроль техніко-тактичної підготовленості змагальної діяльності, в основному, здійснюється на основі аналізу змагальних поєдинків, а метою цього анкетування є визначення стану здійснення контролю у процесі підготовки кваліфікованих тхеквондистів на основі думки тренерів-практиків з тхеквондо

ВТФ. 26 % тренерів використовують свої особисті методи контролю техніко-тактичної підготовленості.

У ході дослідження встановлено, що наше припущення щодо необхідності формування системи засобів контролю техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих тхеквондистів на основі моделювання змагальної діяльності у відповідності з сучасною специфікою змагальної діяль-

ності та актуальних правил змагань з тхеквондо ВТФ співпадає з думкою переважної більшості тренерів, які взяли участь в анкетуванні, та є актуальним питанням, розв'язання якого дозволить підвищити якість управління багаторічною підготовкою та сприяти прогнозуванню досягнення високих спортивних результатів.

Перспективи подальших досліджень полягають у науковому обґрунтуванні комплексів

контрольних вправ і контрольних поєдинків для оцінки рівня техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих тхеквондистів.

Конфлікт інтересів. Автори відзначають, що не існує ніякого конфлікту інтересів.

Джерела фінансування. Ця стаття не отримала фінансової підтримки від державної, громадської або комерційної організації.

Література

1. Асеева Я.Ф., Шевченко О.О. (2019). Аналіз результатів анкетування тренерів щодо удосконалення техніко-тактичної підготовленості на етапі попередньої базової підготовки в тенісі настільному. Спортивні Ігри. №3(13), 4-11 doi: 10.15391/si.2019-3.01
2. Дорошенко Е.Ю. (2014). Теоретико методичні основи управління техніко-тактичною діяльністю в командних спортивних іграх: автореф. дис. ... д-ра наук з фіз. виховання і спорту: [спец.] 24.00.01 «Олімпійський і професійний спорт» / Дорошенко Едуард Юрійович ; Нац. ун-т фіз. виховання і спорту України. – К., – 44 с.
3. Кіпріч С.В. (2019) Теоретичні та методичні основи спеціальної фізичної підготовки спортсменів високої кваліфікації у боксі. (Дис. д-ра наук з фіз. вих. і спорту), Полтава, Україна
4. Кокарев Б.В., Кокарева С.М., Гацуля О.М., Журавльов Ю.Г., Яковлев А.В. (2024) Підвищення ефективності перед-змагальної підготовки кваліфікованих спортсменів у тхеквондо WTF за рахунок застосування засобів високо-інтенсивного фітнес-тренінгу. Єдиноборства, 2(32), С. 26–39, DOI:10.15391/ed.2024-2.03
5. Корягін В.М, Блавт О.З. (2019). Інноваційні технології тестового контролю у фізичному вихованні і спорті: монографія. Вид-во Львівської політехніки, Львів.
6. Костюкевич В.М. (2018). Теоретико-методичні основи контролю у фізичному вихованні та спорті [монографія]. ТОВ «Планер», Вінниця. 418 с.
7. Кошечев А.С. (2016). Организация и проведение соревнований по тхэквондо ВТФ в разделе Пумсэ. Научный часопис [Национального педагогического университета имени МП Драгоманова]. Серия 15: Научно-педагогические проблемы физической культуры (физическая культура и спорт), (3), 76-79.
8. Лукіна О., Стрельчук С., Gandziarski K., Puszczalowska, E. Lizis (2019). Аналіз змагаль-

References

1. Aseeva Ya.F., Shevchenko O.O. (2019). Analysis of the results of the questionnaire of coaches regarding the improvement of technical and tactical preparation at the stage of preliminary basic training in table tennis. Sportivni Igri. №3(13), 4-11 doi: 10.15391/si.2019-3.01
2. Doroshenko E.Yu. (2014). Theoretical and methodical bases of management of technical and tactical activities in team sports games: avtoref. dis. ... d-ra nauk z fiz. vikhovannya i sportu: [spets.] 24.00.01 «Olimpijs'kii i profesiinii sport» / Doroshenko Eduard Yuriiovich ; Nats. un-t fiz. vikhovannya i sportu Ukraini. – K., – 44 s.
3. Kiprich S.V. (2019) Theoretical and methodological foundations of special physical training of highly qualified athletes in boxing. (Dis. d-ra nauk z fiz. vikh. i sportu), Poltava, Ukraina.
4. Kokarev B.V., Kokareva S.M., Gatsulya O.M., Zhuravlov Yu.G., Yakovlev A.V. (2024) Increasing the efficiency of pre-competition training of qualified WTF taekwondo athletes through the use of high-intensity fitness training. Єдиноборства, 2(32), S. 26–39, DOI:10.15391/ed.2024-2.03
5. Koryagin V.M, Blavt O.Z. (2019). Innovative test control technologies in physical education and sports: monografiya. Vid-vo L'viv's'koї politekhniky, L'viv.
6. Kostyukevich V.M. (2018). Theoretical and methodological foundations of control in physical education and sports [monografiya]. TOV «Planer», Vinnitsya. 418 s.
7. Koshcheev A.S. (2016). Organization and holding of WTF taekwondo competitions in the Poomse section. Naukovii chasopis [Natsional'nogo pedagogichnogo universitetu imeni MP Dragomanova]. Seriya 15: Naukovo-pedagogichni problemi fizichnoї kul'turi (fizichna kul'tura i sport), (3), 76-79.
8. Lukina O., Strel'chuk S., Gandziarski K., Puszczalowska, E. Lizis (2019). Analysis of the competitive activity of cadet taekwondo players

- ної діяльності тхеквондистів-кадетів до та після змін правил (версія WTF). Спортивний вісник Придніпров'я, № 3, 19-29.
9. Мітова О.О., Івченко О.М., Онищенко В.М., Полякова А.В., Ханюкова О.В. (2022). Визначення значущості сторін підготовленості та показників змагальної діяльності як підґрунтя розробки комплексної системи контролю гравців у баскетболі. Спортивні Ігри. №4(26), 16-27 doi: 10.15391/si.2022-4.02
  10. Мітова О.О. (2022). Теоретико-методичні основи контролю в командних спортивних іграх у процесі багаторічної підготовки. Монографія. Дніпро.
  11. Мітова О., Івченко О., Онищенко В., Полякова А., Ганчева В. (2022). Аналіз думки тренерів щодо проблем педагогічного контролю у сучасному баскетболі. Спортивні ігри, (3(25), 86–96. <https://doi.org/10.15391/si.2022-3.08>
  12. Мітова О.О. (2024) Система засобів контролю підготовленості у командних спортивних іграх з позиції системного підходу. Спортивна наука та здоров'я людини. 2024;1(11):139-151. DOI:10.28925/2664-2069.2024.111
  13. Наконечний Р., Христина Х., Котов С. (2022). Сучасні уявлення щодо тактичної підготовленості юних футболістів.» Спортивна наука та здоров'я людини 1 (7)
  14. Палій О.В. (2021). Аналіз змагальної діяльності тхеквондистів 12-14 років. Слобожанський науково-спортивний вісник, № 3(83), 53-59.
  15. Пашков І.М. (2022). Особливості змагальної діяльності в тхеквондо. Проблеми і перспективи розвитку спортивних ігор і єдиноборств у вищих навчальних закладах, 1, 26-29.
  16. Пашков І.М., Ахмедов Ф.Ш. (2024). Контроль та управління підготовленістю тхеквондистів. Проблеми і перспективи розвитку спортивних ігор та єдиноборств у закладах вищої освіти, 1, с.35-39
  17. Пашков І.М., Керімов Ф.А. (2023). Теоретичні та практичні основи тренувальної діяльності в тхеквондо. Проблеми і перспективи розвитку спортивних ігор та єдиноборств у закладах вищої освіти, 1, с.39-43
  18. Пашков І.М., Пироженко О.В. (2024). Модельні характеристики фізичної підготовленості тхеквондистів на етапі базової підготовки. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 4(177) (Квіт 2024), 107-112. DOI:[https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4\(177\).22](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4(177).22)
  19. Пашкова В.І., Бойченко Н.В. (2024). The influence of the program of the training process in the pre-competitive mesocycle on the indicators of special before and after the rule changes (WTF version). Sportivnii visnik Pridniprov'ya, № 3, 19-29.
  9. Mitova O.O., Ivchenko O.M., Onishchenko V.M., Polyakova A.V., Khanyukova O.V. (2022). Determining the significance of aspects of preparedness and indicators of competitive activity as a basis for the development of a comprehensive system of control of basketball players. Sportivni Igri. №4(26), 16–27 doi: 10.15391/si.2022-4.02
  10. Mitova O.O. (2022). Theoretical and methodological bases of control in team sports games in the process of long-term training. Monografiya. Dnipro.
  11. Mitova O., Ivchenko O., Onishchenko V., Polyakova A., Gancheva V. (2022). Analysis of the opinion of coaches regarding the problems of pedagogical control in modern basketball. Sportivni igri, (3(25), 86–96. <https://doi.org/10.15391/si.2022-3.08>
  12. Mitova O.O. (2024) The system of means of monitoring preparedness in team sports games from the position of a systemic approach. Sportivna nauka ta zdorov'ya lyudini. 2024;1(11):139-151. DOI:10.28925/2664-2069.2024.111
  13. Nakonechnii R., Khristina Kh., Kotov S. (2022). Modern ideas about the tactical preparation of young football players. Sportivna nauka ta zdorov'ya lyudini 1 (7)
  14. Palii O.V. (2021). Analysis of the competitive activity of taekwondo players aged 12-14 years. Slobozhans'kii naukovo-sportivnii visnik, № 3(83), 53-59.
  15. Pashkov I.M. (2022). Peculiarities of competitive activities in taekwondo. Problemi i perspektivi rozvitku sportivnikh igor i edinoborstv u vishchikh navchal'nikh zakladakh, 1, 26-29.
  16. Pashkov I.M., Akhmedov F.Sh. (2024). Control and management of training of taekwondo players. Problemi i perspektivi rozvitku sportivnikh igor ta odnoborstv u zakladakh vishchoi osviti, 1, s.35-39
  17. Pashkov I.M., Kerimov F.A. (2023). Theoretical and practical foundations of training activities in Taekwondo. Problemi i perspektivi rozvitku sportivnikh igor ta odnoborstv u zakladakh vishchoi osviti, 1, s.39-43
  18. Pashkov I.M., Pirozhenko O.V. (2024). Model characteristics of physical fitness of taekwondo players at the stage of basic training. Naukovii chasopis Natsional'nogo pedagogichnogo universitetu imeni M. P. Dragomanova. Seriya 15. Naukovo-pedagogichni problemi fizichnoi kul'turi (fizichna kul'tura i sport). 4(177) (Kvit 2024), 107-112. DOI:[https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4\(177\).22](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4(177).22)
  19. Pashkova V.I., Boichenko N.V. (2024). The influence of the program of the training process in the pre-competitive mesocycle on the indicators of special physical fitness of taekwondo players aged 15-17. Naukovii chasopis Natsional'nogo pedagogichno-

- physical fitness of taekwondo players aged 15-17. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені МП Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, (4 (177)), 113-118.
20. Платонов В.М. (2020). Сучасна система спортивного тренування. Перша друкарня, Київ.
  21. Подрігало О.О. (2020). Теоретико-методичні засади прогнозування успішності спортивної діяльності на етапах базової підготовки (Дис... доктора. наук з фізичного виховання і спорту). Київ, Україна.
  22. Пшенічніков П.М., Мітова О.О. (2024). Проблеми контролю техніко-тактичної підготовленості тхеквондистів високої кваліфікації. *Єдиноборства*. 2024, 2(32), С. 81-97, DOI:10.15391/ed.2024-2.08
  23. Пшенічніков П., Мітова О. (2024). Формування системи засобів контролю техніко-тактичної підготовленості тхеквондистів високої кваліфікації на основі моделювання змагальної діяльності. *Спортивний вісник Придніпров'я*, (1), с.185-199
  24. Пшенічніков П. (2024). Підходи до формування системи заходів контролю техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих тхеквондистів. *Збірник тез доповідей XVII Міжнародної конференції молодих вчених (2024)*, НУФВіСУ, с.127-129
  25. Ромолданова І.О. (2023). Контроль психологічної підготовленості кваліфікованих тхеквондистів у чотирирічному циклі підготовки (Дис... доктора філософії з фізичного виховання і спорту). Київ, Україна.
  26. Стрельчук С.Г. (2023). Удосконалення техніко-тактичних дій тхеквондистів на етапі спеціалізованої базової підготовки. (дис. ... к.фіз. вих фізичного виховання і спорту). Дніпро, Україна.
  27. Тропін Ю.М., Латишев М.В., Айварс Каупужс (2024) Результати виступів українських спортсменів-єдиноборців на Олімпійських іграх 2021 року. *Том 1 (2024): Проблеми і перспективи розвитку спортивних ігор та одноборств у закладах вищої освіти*. с. 45-48
  28. Чоботько М.А., Чоботько І.І. (2023). Аналіз виступів дзюдоїстів на олімпійських іграх Токіо–2020 за віком. *WEB сторінка електронного видання: <http://enpuir.npu.edu.ua>; <http://spppc.com.ua>*, 185.
  29. Шавиро Ю.І. Особливості організації тренувального процесу спортсменів високого класу в тхеквондо WTF: кваліф. робота магістра зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» / Ю.І. Шавиро. – Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2024. – 74 с.
  30. go universitetu imeni MP Dragomanova. *Seriya 15. Naukovo-pedagogichni problemi fizichnoi kul'turi (fizichna kul'tura i sport)*, (4 (177)), 113-118.
  20. Platonov V.M. (2020). A modern system of sports training. Persha drukarnya, Kiiv.
  21. Podrigalo O.O. (2020). Theoretical and methodological principles of predicting the success of sports activities at the stages of basic training (Dis... doktora. nauk z fizichnogo vikhovannya i sportu). Kiiv, Ukraina.
  22. Pshenichnikov P.M., Mitova O.O. (2024). Problems of controlling the technical and tactical preparedness of highly qualified taekwondo players. *Єдиноборства*. 2024, 2(32), S. 81-97, DOI:10.15391/ed.2024-2.08
  23. Pshenichnikov P., Mitova O. (2024). Formation of a system of means of control of technical and tactical preparedness of highly qualified taekwondo players on the basis of simulation of competitive activity. *Sportivnii visnik Pridniprov'ya*, (1), s.185-199
  24. Pshenichnikov P. (2024). Approaches to the formation of a system of measures to control the technical and tactical preparedness of qualified taekwondo players. *Zbirnik tez dopovidei XVII Mizhnarodnoi konferentsii molodikh vchenikh (2024)*, NUFViSU, s.127-129
  25. Romoldanova I.O. (2023). Control of the psychological readiness of qualified taekwondo players in the four-year cycle of training (Dis... doktora filosofii z fizichnogo vikhovannya i sportu). Kiiv, Ukraina.
  26. Strel'chuk S.G. (2023). Improvement of technical and tactical actions of taekwondo players at the stage of specialized basic training. (dis. ... k.fiz.vikh fizichnogo vikhovannya i sportu). Dnipro, Ukraina.
  27. Tropin Yu.M., Latishev M.V., Aivars Kaupuzhs (2024) Performance results of Ukrainian martial arts athletes at the 2021 Olympic Games. *Tom 1 (2024): Problemi i perspektivi rozvitku sportivnikh igor ta odnoborstv u zakladakh vishchoi osviti*. s. 45-48
  28. Chobot'ko M. A., Chobot'ko I. I. (2023). Analysis of performances of judokas at the Tokyo–2020 Olympic Games by age. *WEB storinka elektronogo vidannya: <http://enpuir.npu.edu.ua>; <http://spppc.com.ua>*, 185.
  29. Shaviro Yu.I. Features of the organization of the training process of high-class athletes in Taekwondo WTF: kvalif. robota magistra zi spetsial'nosti 017 «Fizichna kul'tura i sport» / Yu.I. Shaviro. – Poltava: Natsional'nii universitet imeni Yuriya Kondratyuka, 2024. – 74 s.
  30. Shandrigos' V.I. (2019). Dynamics of the number of weight categories of freestyle wrestlers in the programs of the Olympic Games. *Єдиноборства*, (2), 58-67.
  31. Shandrigos' V., Latishev M., Roztorgui M., Pervachuk R. (2021). Analysis of wrestling selection for

30. Шандригось В.І. (2019). Динаміка кількості вагових категорій борців вільного стилю в програмах Олімпійських ігор. Єдиноборства, (2), 58-67.
31. Шандригось В., Латишев М., Розторгуй М., Первачук Р. (2021). Аналіз відбору зі спортивної боротьби на Олімпійські ігри у Токіо. Єдиноборства, (3), с. 84-98.
32. Carlos Hernández (2023) (WEB сторінка електронного видання: <https://mundotaekwondo.com/34504-people-participated-in-tkd-events-in-europe>
33. Koshcheyev A., Dolbysheva N.(2021). Basics of planning a pre-competitive mesocycle during taekwondo training. Journal of Physical Education and Sport,21 (4), 1613-1621. doi:10.7752/jpes.2021.04204
- the Olympic Games in Tokyo. Єдиноборства, (3), s. 84-98.
32. Carlos Hernández (2023) (WEB сторінка електронного видання: <https://mundotaekwondo.com/34504-people-participated-in-tkd-events-in-europe>
33. Koshcheyev A., Dolbysheva N. (2021). Basics of planning a pre-competitive mesocycle during taekwondo training. Journal of Physical Education and Sport,21 (4), 1613-1621. doi:10.7752/jpes.2021.04204

Пшенічніков Павло

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту
м. Дніпро, вул. Набережна Перемоги, 10, 49094, Україна
e-mail: harkido.ua@gmail.com, тел. +380977160569
<https://orcid.org/0009-0002-7659-2244>

Мітова Олена

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту
м. Дніпро, вул. Набережна Перемоги, 10, 49094, Україна
e-mail: elenamitova@ukr.net, тел. +380672660945
<https://orcid.org/0009-0003-2306-5464>